

«فرهیختگان» ریز و درشت بودجه پیشنهادی سال ۹۹ را بررسی کرد

کاهش صدمیلیاردی صداوسیما افزایش ۲۶ درصدی ارشاد

این دیگر تبدیل به روال شده است که حوزه فرهنگ و آموزش کمترین سهم را از بودجه کشور داشته باشد. شاید بیراه نباشد که ورود سرمایه‌های مشکوک را از عوارض کم شدن حمایت‌های دولت از فرهنگ بدانیم. الغرض، رئیس جمهور روز گذشته لایحه

بودجه را به مجلس تحویل داد و قرار است در مورد این بودجه بحث و تبادل نظر شود تا بعد از تصویب به دالان تخصیص بودجه برسد. در گزارش امروز به بحث بودجه فرهنگی پرداخته‌ایم؛ بودجه‌ای که در حوزه‌های مختلف تقسیم شده است، از حوزه سینما و کتاب تا تئاتر و قرآن. بودجه صداوسیما را هم بررسی کرده‌ایم تا ببینیم بودجه پیشنهادی دولت در حوزه فرهنگ به نسبت بودجه مصوب سال قبل چه تفاوت‌هایی داشته است. قبل از اینکه دولت، بودجه را به مجلس ارائه دهد، خیلی‌ها از کاهش بودجه سال ۹۸، در حوزه

فرهنگ می‌گفتند و نگرانی‌هایی را مطرح می‌کردند. هفته پیش یکی از معاونان وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» با بیان اینکه در سال آینده بودجه این وزارتخانه حدود پنج درصد کم خواهد شد، گفت: «حتماد در سال آینده شاهد کاهش بودجه خواهیم بود. با این وضعیت باید در برگزاری مراسم یا مناسبت‌های سال بعد صرفه‌جویی کرد.» همه این نگرانی‌ها شاید در بودجه پیشنهادی دولت تأثیر داشت و برای همین بودجه‌ای که به مجلس پیشنهاد شده، بیشتر از بودجه‌ای است که سال ۹۸ تصویب شده است.

افزایش ۲۶ درصدی بودجه وزارتخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی

بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۹ برای دستگاه سیاستگذار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، رقم دو هزار و ۱۹۳ میلیارد و ۵۸ میلیون تومان است، این در حالی است که این رقم در سال ۹۸، دو هزار و ۱۸۲ میلیارد و ۱۲۱ میلیون تومان بوده است. با نگاهی به این رقم بودجه می‌بینیم که بودجه حدود ۱۱ میلیارد تومان افزایش داشته است که این به‌معنای یک درصد افزایش در بودجه این وزارتخانه است. البته این رقم بین نهادهای زیرمجموعه این دستگاه سیاستگذاری ذیل عنوان برنامه، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، موسسه پژوهشی فرهنگ، هنر و ارتباطات، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی -حمایت از نشر، کتاب و مطبوعات، سازمان امور سینمایی و سمعی- بصری، اعتبار متمرکز کمک به اشخاص حقوقی غیردولتی تقسیم می‌شود. البته در این لایحه اعتبارات هزینه‌ای و تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت فرهنگ ارشاد اسلامی در سال ۱۳۹۹، رقمی حدود ۵۵۲ میلیارد و ۵۳۵ میلیون تومان برآورد شده و با احتساب این اعتبار، رقم بودجه وزارت ارشاد ۲۶درصد رشد داشته است.

حوزه تئاتر

برآورد هزینه‌ای سال ۱۳۹۹ برای آنچه به‌عنوان برنامه حمایت و گسترش هنرهای نمایشی اعلام شده، ۸۴ میلیارد و ۱۱ میلیون تومان تعیین شده، در حالی که مصوب بودجه سال ۹۸، در تئاتر ۸۲ میلیارد و ۳۲۲ میلیون تومان بوده است. از این بودجه هم طبق اعلام مدیران تئاتری فقط حدود ۲۰ درصد تا به حال داده شده و از ابتدای امسال دست‌کم نزدیک به هفت میلیارد تومان بدهی روی دست اداره کل هنرهای نمایشی بابت حمایت از گروه‌های نمایشی و برگزاری جشنواره‌ها مانده است. حمایت از برگزاری جشنواره‌ها و همایش‌های مربوط به نمایش، حمایت از تولید و اجرای نمایش‌های صحنه‌ای، سنتنی و آیینی و توزیع در شبکه نمایش خانگی، نظارت بر فعالیت‌های نمایشی، صدور مجوز، کمک به فعالیت‌های تئاتر موزه عروسکی، کمک به موسسات مراکز، انجمن‌ها، کانون‌ها، تشکل‌های صنفی وابسته و خانه تئاتر از برنامه‌های تشریح‌شده در زیرمجموعه «حمایت و گسترش هنرهای نمایشی» است. در این بین برای کمک به بنیاد فرهنگی و هنری رودکی هم مثل قبل ردیف جداگانه‌ای در ذیل برنامه‌های تئاتر گنجانده شده که ۹ میلیارد تومان از بودجه تئاتر به آن تعلق می‌گیرد، در حالی که سال قبل این رقم هفت میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان بود. همچنین از برنامه‌های مشخص‌شده، حمایت جدا از خانه تئاتر به همراه راه‌اندازی موزه حذف شده است.

نمایشگاه ۹ میلیاردی کتاب تهران

از میزان بودجه رقمی حدود ۴۲ میلیارد و ۹۶۰ میلیون تومان برای توسعه کتاب و کتابخوانی (سرانه مطالعه) پیشنهاد شده ورقم پنج میلیارد و ۳۸۱ میلیون تومان برای توسعه کتابخوانی با اولویت مناطق کمتر برخوردار پیشنهاد شده است. رقم پیشنهادی دولت برای حمایت از حضور بین المللی نویسندگان و ناشران دو میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان برآورد شده و برای حمایت از موسسات، مجامع و کانون‌های ادبی نیز چهار میلیارد تومان از سوی دولت در نظر گرفته شده است. در این لایحه رقم ۹ میلیارد تومان برای حمایت از برگزاری نمایشگاه کتاب تهران، رقمی حدود پنج میلیارد و ۹۷۹ میلیون تومان برای حمایت از برنامه هفته کتاب و نیز مسابقات کتابخوانی و نشست‌ها و برنامه‌های مرتبط با آن پیش‌بینی شده است. در بخش بررسی کتاب پیشنهاد دولت تخصیص رقم پنج میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان بوده و در بخش حمایت از ترجمه آثار برگزیده در بازارهای جهانی یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان بودجه در نظر گرفته شده است. برای حمایت از انجمن‌های ادبی رقم یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان و برای حمایت از تبلیغ و اطلاع‌رسانی کتاب نیز یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان بودجه پیشنهاد شده است. همچنین دولت رقم سه میلیارد تومان برای برنامه نظارت بر موسسات انتشاراتی و نیز برنامه‌ریزی در حوزه کتاب و نشر بودجه در نظر گرفته است. در حوزه چاپ نیز رقم ۱۰ میلیارد و ۳۷۰ میلیون تومان برای ارتقای محصولات چاپی بودجه در نظر گرفته شده و برای بازرسی از چاپخانه‌ها، اعطای مجوزها و نظارت بر فعالیت صنف چاپ نیز بودجه ۱۰ میلیارد و ۳۷۴ میلیون تومانی در نظر گرفته شده است. بودجه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در بخش «حمایت از نشر، کتاب و مطبوعات» نسبت به سال ۹۸ حدود ۳۵ درصد رشد داشته است.

بودجه نهاد کتابخانه‌های عمومی

بودجه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در سال ۹۹، رقمی حدود ۲۰۱ میلیارد و ۹۳۵ میلیون تومان و بودجه برنامه گسترش و بهسازی کتابخانه‌های عمومی رقمی حدود ۱۹۶ میلیارد و ۲۰۸ میلیون تومان پیشنهاد شده است. بودجه مصوب سال ۹۸ برای نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور ۱۷۸ میلیارد و ۱۴۰ میلیون تومان بوده که البته نصف این بودجه همچنان تخصیص پیدا نکرده است. بودجه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در سال ۹۹ حدود ۱۳ درصد رشد داشته است.

بودجه فرهنگستان زبان و ادب فارسی

بودجه پیشنهادی فرهنگستان زبان و ادب فارسی برای سال ۹۹، رقمی حدود ۲۸ میلیارد و ۶۸۵ میلیون تومان است، در حالی که رقم مصوب در سال ۹۸ برای این فرهنگستان، حدود ۱۷ میلیارد و ۶۵۱ میلیون تومان بود. بودجه مصوب شده برای تقویت و پاسداری زبان و ادب فارسی در سال ۹۸ رقمی حدود ۱۲ میلیارد و ۸۶۱ میلیون تومان بود، در حالی که این رقم برای سال ۹۹ تا حدود رقم ۲۰ میلیارد و ۷۳۵ میلیون تومان افزایش یافته است. بودجه فرهنگستان زبان و ادب فارسی ۶۴درصد رشد داشته است.

بودجه بنیاد سعدی

بودجه پیشنهادی سال ۹۹ برای بنیاد سعدی رقمی حدود ۱۴ میلیارد تومان برآورد شده است، اما در بودجه پیشنهادی سال ۹۸، برای این بنیاد ۱۲ میلیارد و ۷۶۰ میلیون تومان تخصیص یافت. همچنین بودجه برنامه آموزش زبان فارسی به دانشجویان خارجی سه میلیارد و ۴۳۵ میلیون تومان برآورد شده است. بودجه «بنیاد سعدی» ۱۰ درصد شاهد رشد بوده است.

کاهش ۸۰ درصدی بودجه قرآنی

در این لایحه مبلغ بودجه فعالیت‌های قرآنی با عنوان بودجه «صندوق مشارکت توسعه فرهنگ قرآنی» در سال ۱۳۹۹ به مبلغ ۲۰ میلیارد تومان از سوی دولت پیشنهاد شده که این مبلغ در مقایسه با بودجه ۱۰۰ میلیارد تومانی امسال ۸۰ درصد کاهش داشته است. البته بودجه قرآن سال ۱۳۹۸ هم از سوی دولت به مبلغ ۴۰ میلیارد تومان پیشنهاد شده بود که با پیگیری برخی نمایندگان سازمان برنامه و بودجه آن را به مبلغ ۱۰۰ میلیارد تومان افزایش داد که البته فعلا رایلی از آن هم پرداخت نشده است.

کاهش ۱۰۰ میلیاردی بودجه سازمان صداوسیما

طبق لایحه بودجه سال ۹۹ رقم پیشنهادی سازمان صداوسیما نسبت به سال گذشته کاهش یافته است. مطابق داده‌های درج‌شده در جدول تطبیقی «بودجه دستگاه‌های سیاستگذار» در لایحه تقدیمی از سوی دولت، بودجه مصوب صداوسیما در سال ۹۸، یک‌هزار و ۸۴۲ میلیارد تومان بوده است، اما بودجه این سازمان برای سال ۹۹، رقم یک هزار و ۷۴۵ میلیارد تومان برآورد شده که بر این اساس بودجه پیشنهادی سال آینده نسبت به بودجه مصوب سال جاری، حدود ۱۰۰ میلیارد تومان کاهش یافته است. در جزئیات بودجه پیشنهادی سازمان صداوسیما برای سال ۹۹ بیشترین سهم به «تأمین» تولید و پخش برنامه‌های سراسری سیما» اختصاص یافته که با رقمی حدود ۷۰۱ میلیارد تومان، بیشترین میزان بودجه هزینه‌ای صداوسیما را به خود اختصاص داده‌اند. بودجه مصوب این بخش در سال ۹۸ حدود ۷۳۹ میلیارد تومان بوده است. «تولید و پخش برنامه‌های صداوسیمای استانی» با بودجه ۵۳۸ میلیارد تومانی در ردیف دوم فهرست بودجه پیشنهاد سازمان صداوسیما در سال ۹۹ قرار گرفته و بودجه مصوب این بخش در سال ۹۸ حدود ۵۷۰ میلیارد تومان بوده است. بعد از این دو بخش، «گسترش فعالیت‌های رسانه‌ای برون مرزی» در جایگاه سوم قرار دارد که بیشترین بودجه صداوسیما را به خود اختصاص می‌دهد. بودجه این بخش در لایحه پیشنهادی ۹۹، حدود ۲۷۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده، در حالی که بودجه مصوب ۹۸ برای این بخش ۲۸۴ میلیارد تومان بوده است. کاهش مشهود سهم سازمان صداوسیما در لایحه پیشنهادی دولت برای بودجه سال ۹۹ در صورت مصوب شدن این لایحه در مجلس، مشکلات مالی رسانه ملی در سال آینده را بیش از پیش خواهد کرد.

بودجه فرهنگ عمومی

بودجه فرهنگ عمومی کشور که ذیل بودجه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تعریف شده، کاهش پنج درصدی داشته است. این آیتیم رقمی حدود ۱۹ میلیارد و ۱۶ میلیون تومان را به خود اختصاص داده که نسبت به مورد مشابه امسال کاهش یافته است، درحالی که بودجه فرهنگ عمومی کشور در سال ۹۸، ۲۰ میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومان بوده است. امسال برای بودجه فرهنگ عمومی با عنوان «برنامه راهبردی ارتقای فرهنگ عمومی» مواردی نظیر حمایت از آثار هنری و فرهنگی مروج سبک زندگی ایرانی-اسلامی، حمایت از اجرای مصوبات فرهنگ عمومی، حمایت از ترویج فرهنگ اقتصاد مقاومتی در رویدادهای فرهنگی و هنری و درنهایت حمایت از فرهنگ‌سازی و گفتمان‌سازی اقتصاد مقاومتی مطرح شده است. با وجود این، در برنامه بودجه سال آینده، فرهنگ عمومی با عنوان «برنامه ارتقای فرهنگ عمومی» در ذیل حمایت از اجرای مصوبات شورای فرهنگ عمومی با ردیف بودجه ۱۳ میلیارد تومان و حمایت از فرهنگ‌سازی و گفتمان‌سازی اقتصاد مقاومتی با ردیف بودجه ۶ میلیارد و ۱۶ میلیون تومان پیشنهاد شده است، بنابراین حمایت از آثار هنری و فرهنگی مروج سبک زندگی ایرانی-اسلامی و حمایت از ترویج فرهنگ اقتصاد مقاومتی در رویدادهای فرهنگی و هنری در بودجه سال ۹۹ جایی نخواهد داشت.

حوزه موسیقی

در پیش‌بینی بودجه سال ۱۳۹۹، بودجه بخش موسیقی با عنوان «برنامه حمایت و صیانت از موسیقی ملی» مبلغ ۵۵ میلیارد و ۹۰۰ میلیون تومان تعیین و اعلام شده، این درحالی است که مبلغ مصوب سال ۱۳۹۸، ۵۳ میلیارد تومان بوده است. با این حساب بودجه امسال با افزایش حدودا پنج درصدی به میزان دو میلیارد و ۹۰۰ میلیون تومان نسبت به سال گذشته افزایش یافته است که در مقیاس کلان و با توجه به مشکلات عدیده زیرساختی و تاسیساتی حوزه موسیقی گرفته تا بحث حمایت از اشخاص حقیقی و حقوقی این حوزه، شاهد افزایشی بسیار جزئی هستیم.

تخصیص بودجه از متن تا عمل

آنچه توسط رئیس جمهور به مجلس ارائه شده، فقط بودجه پیشنهادی دولت است و باید ببینیم این بودجه مانند بودجه سال ۹۸، چقدر تخصیص پیدا می‌کند. علی‌اصغر کاراندیش که معاون حقوقی این وزارتخانه است، قبل از تخصیص بودجه در مورد این موضوع گفت: «در سال ۹۷ از ردیف اصلی بودجه وزارت ارشاد حدود ۸۲ درصد تخصیص یافت و همین مساله باعث شد فعالیت‌های ما ۶۰ درصد کاهش پیدا کند. در سال ۹۸، حدود ۲۵درصد بودجه در ۶ ماهه ابتدایی اختصاص پیدا کرده و از قرار معلوم تا پایان سال به حدود ۷۰درصد خواهد رسید؛ یعنی تا پایان سال نهایتاً ۷۰درصد بودجه اختصاص پیدا خواهد کرد.» با توجه به اظهارات کاراندیش، نزدیک ۳۰درصد از بودجه پیشنهادی امسال به حوزه فرهنگ نمی‌رسد.

بودجه سازمان فرهنگ و ارتباطات

بودجه فرهنگی بزرگ‌ترین سازمان برون مرزی کشور که سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی است، با رشد دودرصدی مواجه شده که رقمی حدود ۲۳۰ میلیارد تومان است، این درحالی است که این رقم در بودجه سال گذشته ۲۲۰ میلیارد تومان بوده است. یکی از نکات قابل توجه بودجه سازمان فرهنگ و ارتباطات در سال آینده، اختصاص ردیف بودجه برای «برنامه معرفی و ترویج فرهنگ و تمدن ایرانی اسلامی» در خارج از کشور برای اولین بار است که رقمی حدود ۷۶ میلیارد تومان را به خود اختصاص داده است. این امر می‌تواند در راستای اجرای بیانیه گام دوم رهبر انقلاب باشد. در این اثنا در بودجه سال گذشته ردیفی برای ایجاد و حمایت از نمایندگی‌های رسمی و شعب مراکز فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در کشورهای دیگر در نظر گرفته شده بود که امسال این بند ردیف بودجه حذف شده و به نظر می‌رسد فعالیت‌های مراکز این سازمان در خارج از کشور را تحت شعاع قرار دهد. با وجود این در بودجه سال آتی، بخش برنامه معرفی دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران در خارج از کشور نیز حذف شده است. براساس بودجه سال ۹۹، در بخش بسترسازی و ترویج زبان و ادبیات فارسی در خارج از کشور بودجه سه میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان لحاظ شده که نسبت به سال ۹۸ که رقم سه میلیارد و ۳۰۰ میلیون تومان بوده، شاهد افزایش مقدار بودجه این بخش هستیم. حمایت از موسسات، نهاده‌ها، تشکل‌های مشترک، انجمن‌های دوستی و انجمن‌های علمی-آموزشی بومی در زمینه ایران‌شناسی و اسلام‌شناسی، ترجمه و نشر آثار فاخر و مرجع به زبان‌های دیگر و حمایت از ترجمه، تالیف و انتشار نشریات و کتب در زمینه ایران‌شناسی و اسلام‌شناسی، تبادل هیات‌های علمی، فرهنگی، هنری و دینی و همچنین برگزاری و حمایت از جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها و همایش‌های علمی، فرهنگی و دینی و هفته‌های فرهنگی همانند بودجه سال ۹۸، در برنامه بودجه سال ۹۹ هم دیده شده است.

جشنواره ۱۷ میلیاردی فیلم فجر

برای حوزه سینما، ۲۱۰ میلیارد تومان در لایحه بودجه سال آینده، در نظر گرفته شده که این رقم در لایحه سال ۹۸، رقم ۲۰۵ میلیارد تومان بود. در بین برنامه‌هایی که برای بخش سینما تعریف‌شده، ۱۷ میلیارد تومان به برگزاری جشنواره فیلم فجر اختصاص دارد. همچنین برای صیانت از آثار سینمایی و جلوگیری از تکتیر غیرمجاز آنها که این روزها موضوعی داغ در سینماست، ۷۰۰ میلیون تومان در نظر گرفته شده است. برای حمایت از صنعت انیمیشن هم ۱۲ میلیارد تومان بودجه تعریف شده، ولی با این حال مهم این است که چقدر از این رقم درنهایت تخصیص پیدا کند.